

Innovative anskaffelser

Nasjonalt program for
leverandørutvikling

Innovative anskaffelser

Innovativ metodikk - et verktøy for mer miljøvennlige offentlige bygg

5. september 2017

Nasjonalt program for leverandørutvikling

- En pådriver og akselerator for økt innovasjon i offentlige anskaffelser

Innovative anskaffelser

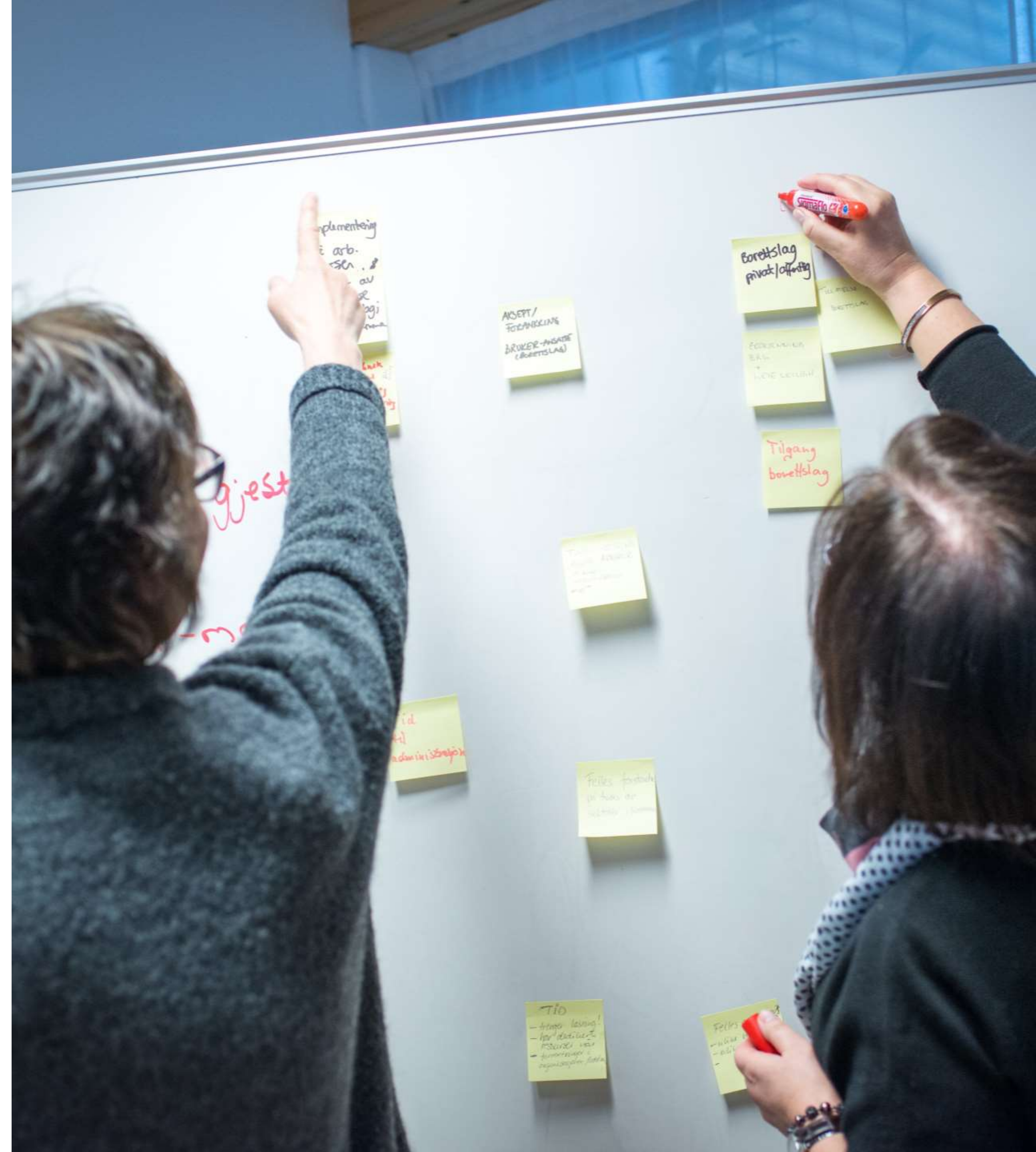
Nasjonalt program for leverandørutvikling

Innovative anskaffelser

Tidlig samhandling mellom den offentlige oppdragsgiver og leverandører, hvor oppdragsgiver tilrettelegger anskaffelsesprosesser som utfordrer og utvikler leverandørmarkedet slik at oppdragsgiver får de beste, mest fremtidsrettede løsningene.

Innovative anskaffelser

har mål om **nye eller bedre løsninger.**

Mål og prioriteringer

NFD

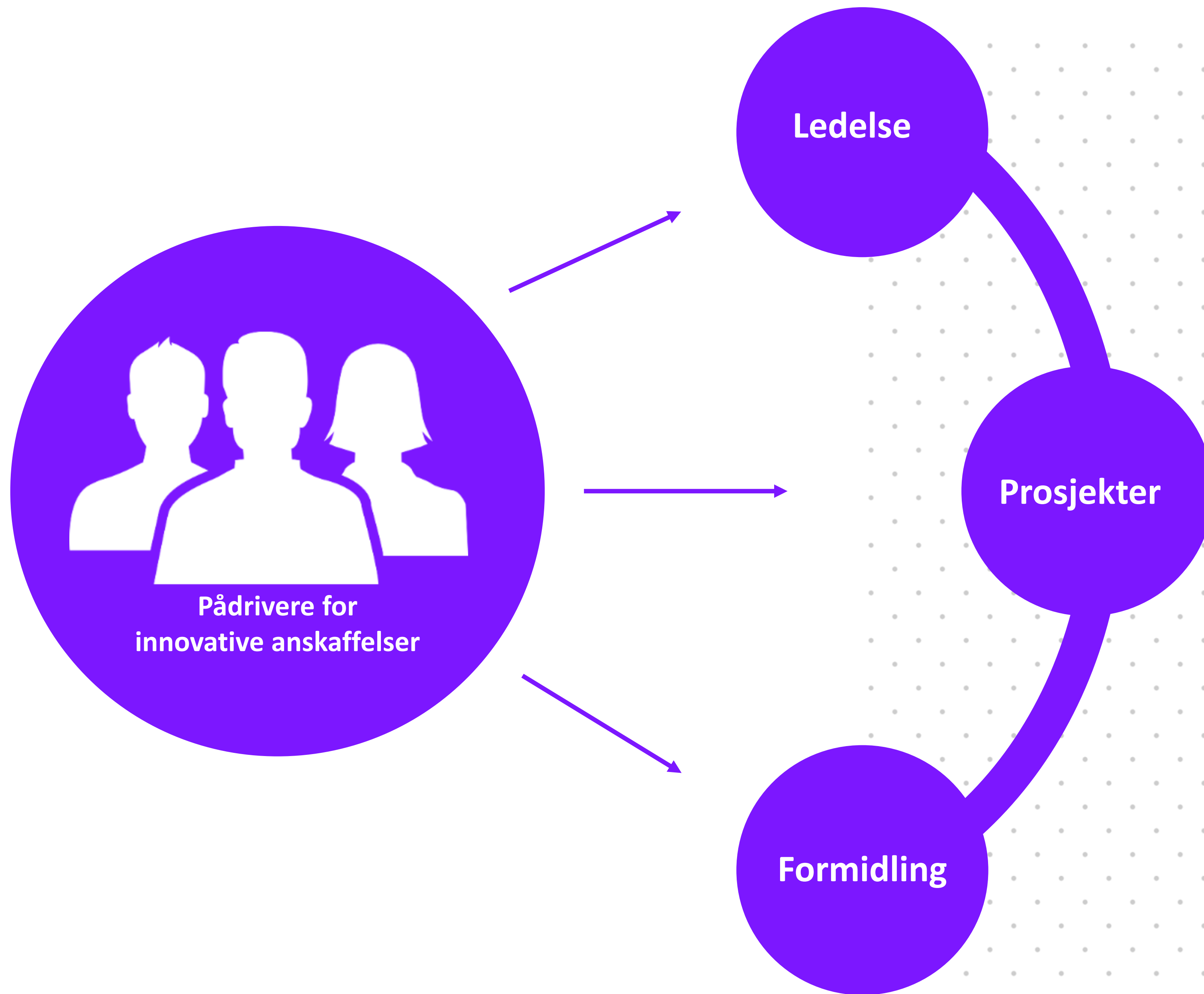
- Programmet skal gjennom **praktisk gjennomføring av markedsdialog** bidra til at flere leverandører deltar i konkurransene og at offentlig sektor etterspør bedre løsninger enn de ellers ville gjort
- Bidrar til å **styrke næringslivets muligheter for verdiskaping** gjennom at flere bruker innovative offentlige anskaffelser som fører til utvikling av nye produkter og løsninger

Innovative anskaffelser er som
et kinderegg

– bra for innbyggerne, bra for
kommunene og bra for
leverandørene!

Programansvarlig

■ NHO

■ KS

■ Difi

Ledende pådrivere

■ Helse- og omsorgsdepartementet

■ Helsedirektoratet

■ Kommunal- og moderniseringsdepartementet

■ Klima- og miljødepartementet

■ Innovasjon Norge

■ Forskningsrådet

Ledende statlige virksomheter

■ Statsbygg

■ Skatteetaten

■ Statens vegvesen

■ Forsvarsbygg

■ Avinor

■ NTNU

■ Bane NOR

■ Kystverket

■ NAV

■ Helse Sør-Øst

Ledende kommuner og fylker

■ Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommune

■ Stavanger kommune

■ Trondheim kommune/
Trondheimsregionen

■ Kristiansand kommune

■ **Møre og Romsdal fylkesk.**

■ Bærum kommune

■ Oslo kommune

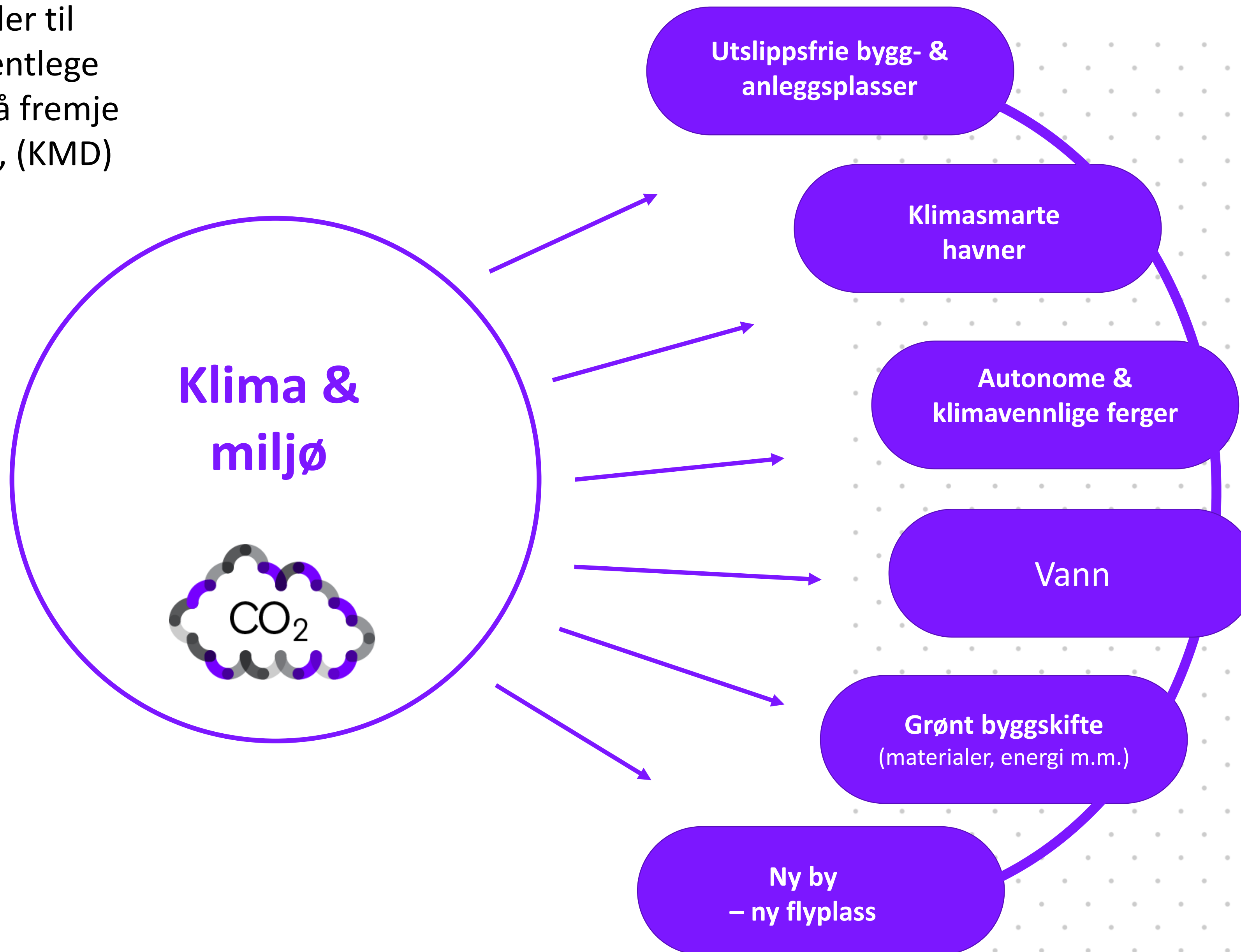
■ Østfold fylkeskommune

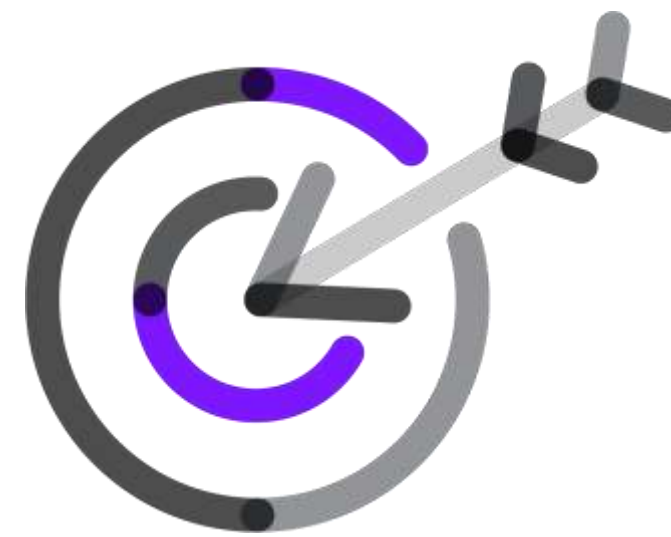
■ Bergen kommune

■ Akershus fylkeskommune

■ Nordland fylkeskommune

Øyremerkte midler til klimasmarte offentlige anskaffingar for å fremje det grønne skiftet, (KMD)

Samme målsetting:

Grønn nærings- og samfunnsutvikling

Hva er innovativ metodikk i bygg-anskaffelser?

1. Politisk bestilling med høye miljøambisjoner. Tydelige **mål**.
2. Definere **behov** for et miljøvennlig bygg.
3. **Spør markedet**: Hvordan får vi et mest mulig optimalt miljøvennlig bygg? Bruke kompetansen i markedet og orientere seg om hva som finnes og hva er mulig.
-> **næringsutvikling**

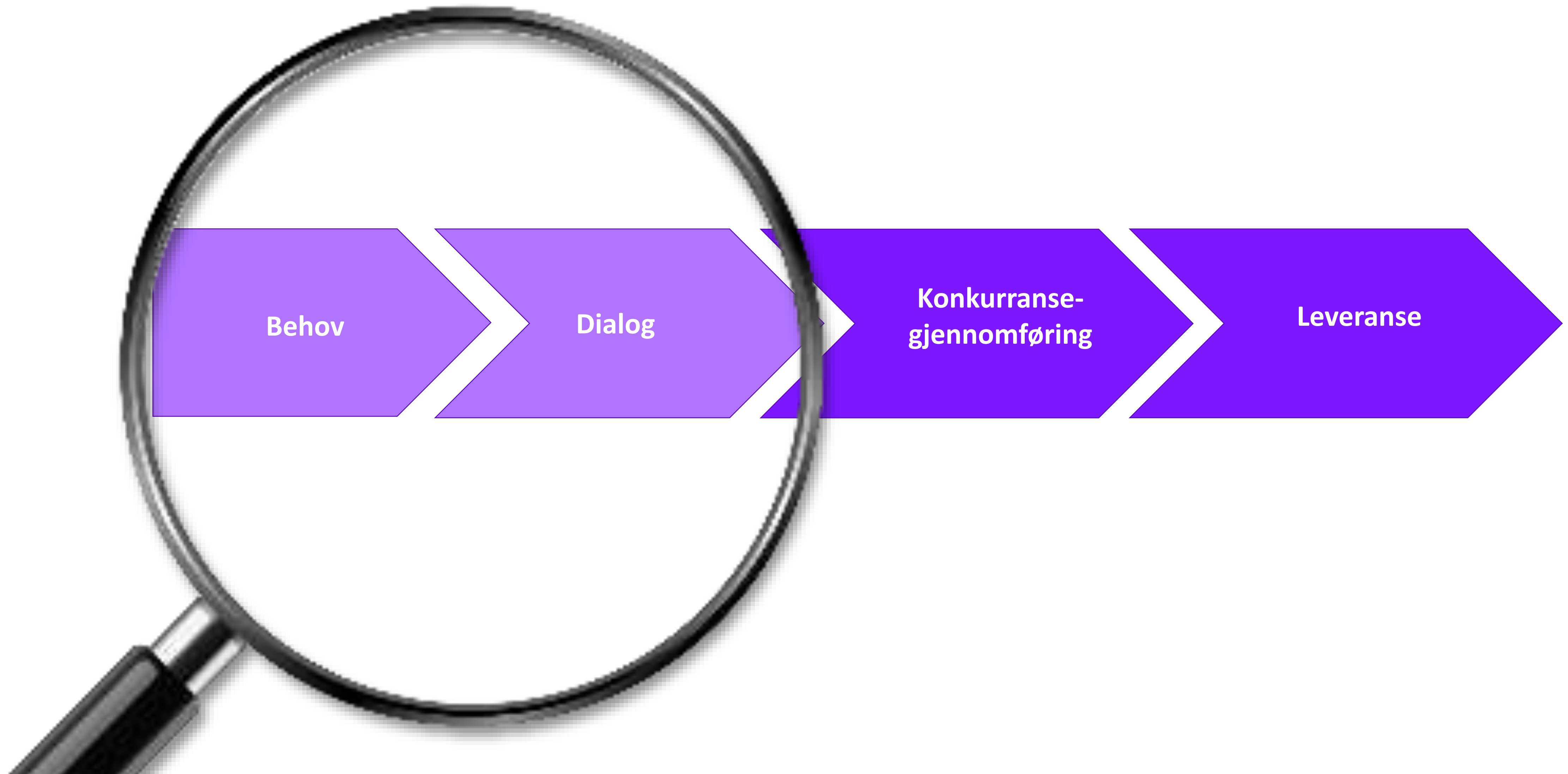

Innovative anskaffelser

- kunnskapsfangst gir nye eller bedre løsninger

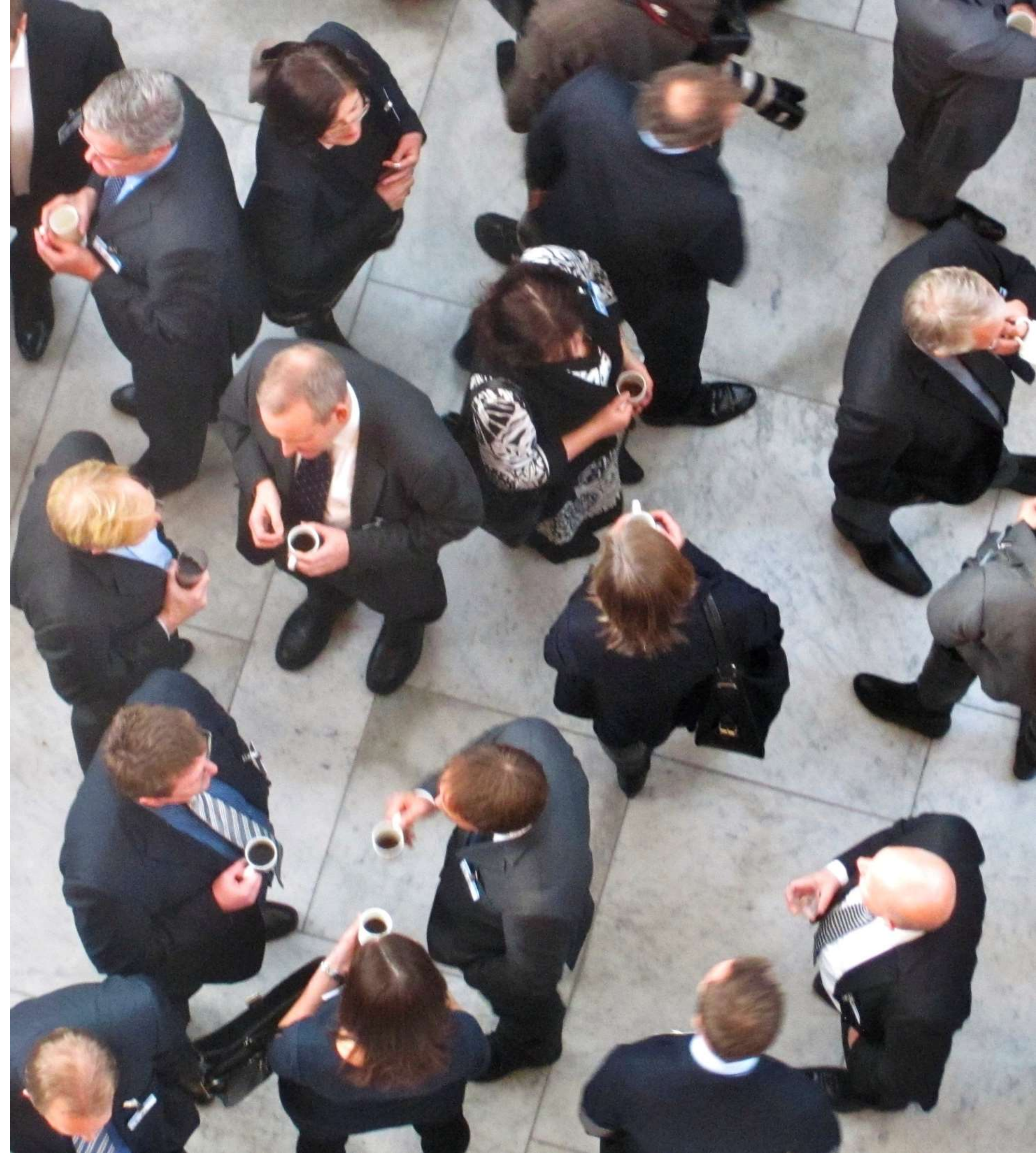
Mulighetsrommet

Dialog

Formålet med dialogen er å **få ideer og innspill fra markedet** på hvordan behovene kan løses og hvilke alternative løsninger som finnes.

Samtidig får markedet informasjon om kundens behov, slik at de blir bedre forberedt på å levere og ev. utvikle gode leveranser og løsninger.

Sentrale spørsmål for byggherren

- Etterspør vi de riktige og mest miljøvennlige og kostnadseffektive løsningene for våre behov?
- Vet vi hva markedet er i stand til å levere?

Hvorfor er det nyttig med dialog for oppdragsgiver

- Får kunnskap om hva som er mulig, mulige løsninger
- Blir bedre kjent med markedet
- Kan utfordre tidlig, starte prosesser
- Utnytter leverandørenes kompetanse og får bedre løsninger
- Får bedre bestillerkompetanse og kan utarbeide bedre konkurransegrunnlag

Hvordan gjennomføre gode dialoger – inviter åpent og bredt

1. Vær tydelig på mål, behov og utfordringer. Hva vil du har dialog om? Hvilke innspill og tilbakemeldinger vil du ha?
2. Lag et godt dialognotat som beskriver dette og anskaffelsen
3. Legg ut dialognotatet og invitasjon til dialog TIDLIG (helst 4 uker før) som veiledende kunngjøring på Doffin
 - Beskriv hvordan dialogen skal gjennomføres. Praktiske opplysninger
 - Jobb godt med mobilisering (viktig suksessfaktor)
4. Dialogen må være reell, altså tidlig nok til at leverandørene må kunne påvirke prosjektet og konkurransegrunnlaget – byggherren er åpen for alle innspill og ideer i dialogen

Dialognotat

<https://www.doffin.no/Notice/Details/2017-646113>

INVITASJON TIL DIALOGKONFERANSE

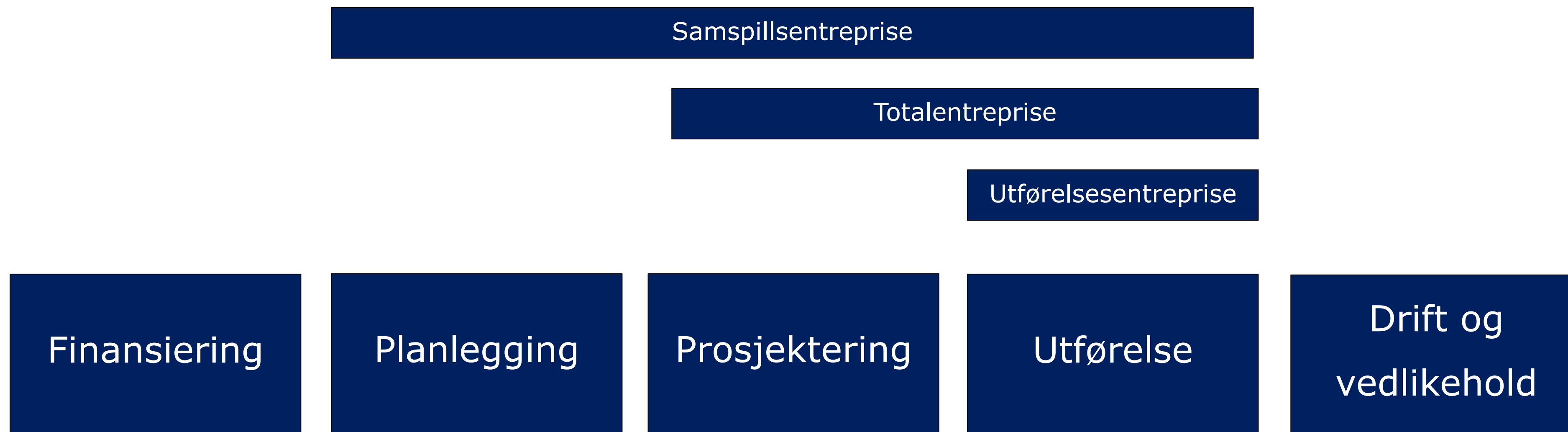
Tema: Muligheter for industrialisering og modulære byggemetoder ved bygging av spesialrom

Sjukehuset Nordmøre og Romsdal (SNR)

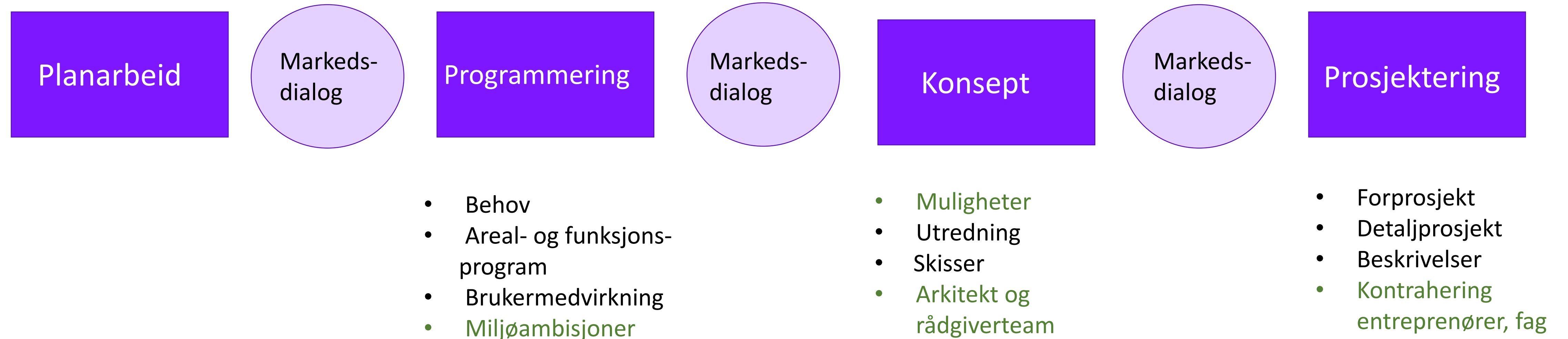

Dialogen arrangeres i samarbeid med Nasjonalt program for leverandørutvikling.

Gjennomføringsmodeller

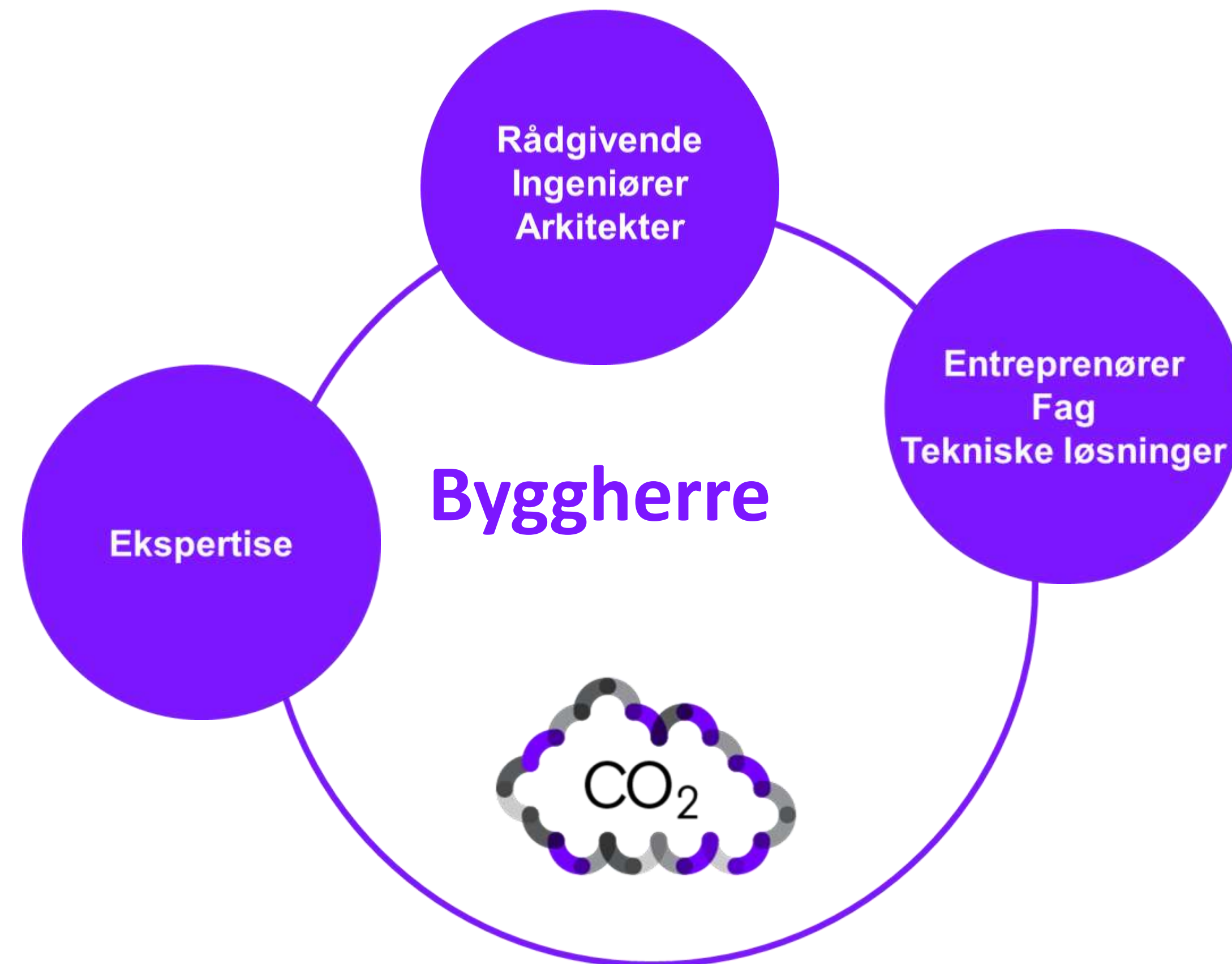

Bruk av dialog i planleggingsfasen

Vær tydelig på hva vi vil ha

Ikke vær prisdritt rådgiveren

Innovasjon i bygg

Handler om prosessen, anskaffelsesstrategien og valg av entreprisformer og gjennomføringsmodell

Hva påvirker valg av entreprise og gjennomføringsmodell?

1. Målsettingene: Høye og mange mål?
2. Byggets kompleksitet: Hva skal vi bygge?
3. Kompetanse og kapasitet i egen kommune: Har vi egen prosjektleder?
4. Markedet: Hva er entreprenørene vant til? Hva kan dem levere? Hva har dem kompetanse på?

Hold innovasjons-fanen høyt

- Dere må jobbe annerledes enn det dere tradisjonelt har gjort
 - Legg opp prosessene annerledes
- Utfordre i alle ledd og hos alle aktører, også rådgiver-bransjen
- Direktekjøp av ekspertise under terskelverdier, hos FoU-aktører?
- Velg entrepriserform og gjennomføringsmodell som bidrar til å nå målet for bygget
 - Tilfør ny kunnskap eller mer kapasitet i egen org om behov

Bedre løsninger
bedre bygg

Fyret flerbrukshus Jøa, Fosnes kommune

- Innbyggertall Fosnes kommune: 628
- Fyret flerbrukshus:
 - Treningshall
 - Basseng
 - Bibliotek
 - Skytebane
 - Kafe
 - Kunstisbane
- Åpnet januar 2017
- Smarte energiløsninger med 70% fornybar energi, ca 35 tonn mindre CO2-utslipp pr år, 70-80% mindre utslipp
 - 55% lavere driftskostnader, 70% lavere energikostnader
 - Spart investering ilt levetiden pga reduserte driftskostnader

«Vi har itj nå valg!» – rådmann Rønnaug Aaring

Grannes VVS

totalentreprise
tekniske anlegg

- Utviklet integrert teknisk anlegg med fornybar energi fra geovarme, solvarme og CO2-varmepumpe som gir effektiv og energiøkonomisk drift av en flerbrukshall
 - OFU-kontrakt sammen med Fosnes og NTNU
- Har gitt produkt- og tjenesteutvikling ved nå å kunne tilby totaltekniske entrepriser
 - Har gitt et større marked
- 7 nye arbeidsplasser: 2 VVS-ingeniører og 5 rørleggere

Gran kommune

Barnehage i massivtre

Klimavennlig bygg som bidrar til å oppfylle kommunens energi- og klimaplan. Raskere byggetid og lite byggestøy.

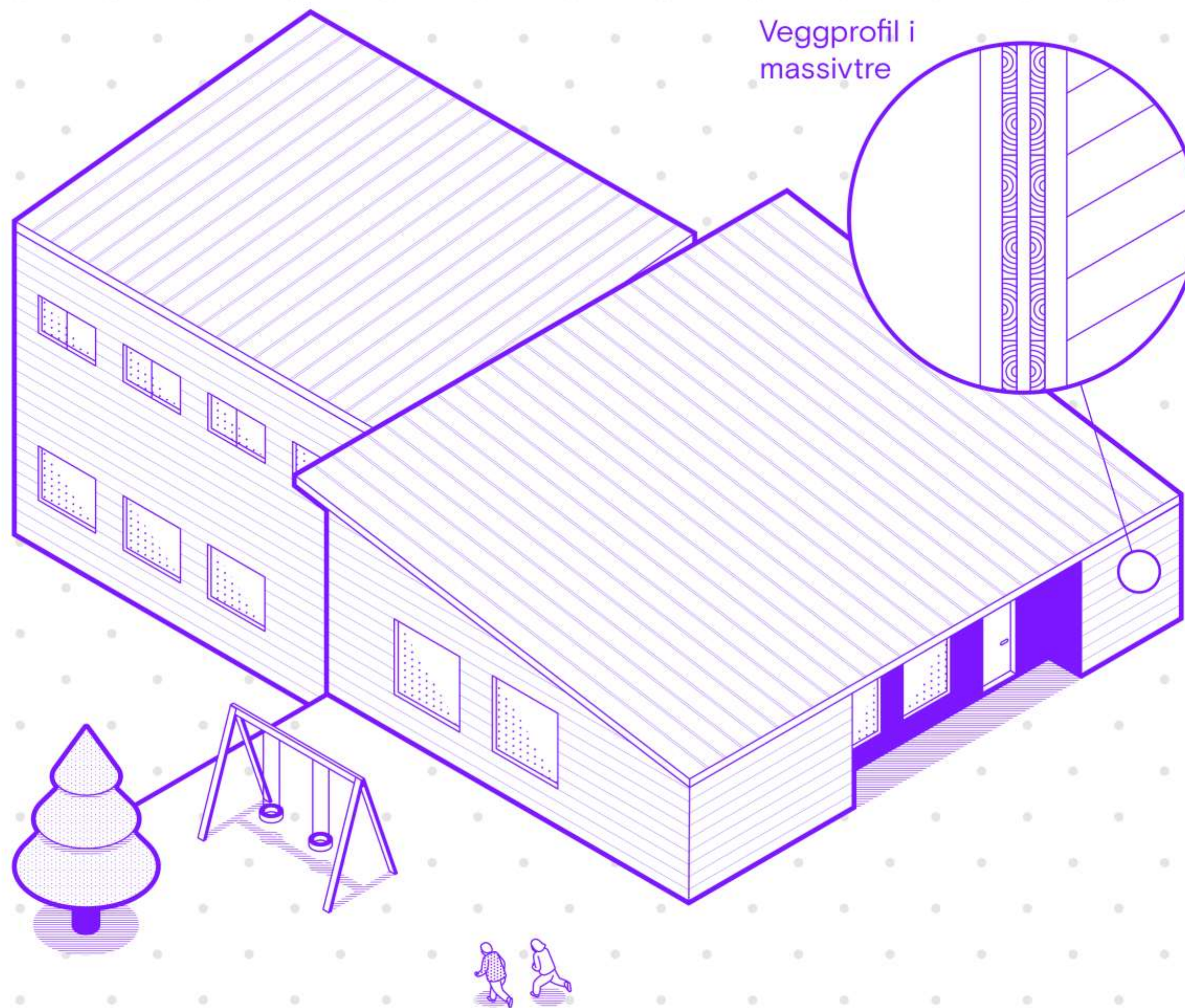
Resultater

Klimagevinst Gran kommune

35% kutt i CO₂
sammenliknet med referansebygg

Potensiell nasjonal klimagevinst

3000 tonn CO₂
i kutt dersom behovet for nye barnehager bygges i massivtre over en 5-års periode

Prosess

Kartlegge behovet

Kontinuerlig drift i skolebygg
Krav til bruk av tre i nye bygg
Lite byggestøy

Dialog med leverandører

Bistand fra Tre drivernetverket
Kompetansehevingsprogram for leverandører

Konkurransgjennomføring

Kompetanseheving åpnet opp konkurransen også for lokale leverandører uten bred erfaring med bygg i massivtre.

Ringvirkinger

For kommuner vil det være aktuelt å benytte massivtre øvrige kommunale nybygg.

Gran kommune

- konkurransegrunnlaget (konkurranse med forhandling)

Prosjektet skal gjennomføres som et innovativt prosjekt i massivtre.

Det skal gjennomføres et kompetansehevingsprogram i bygging av massivtre i løpet av konkurranseperioden:

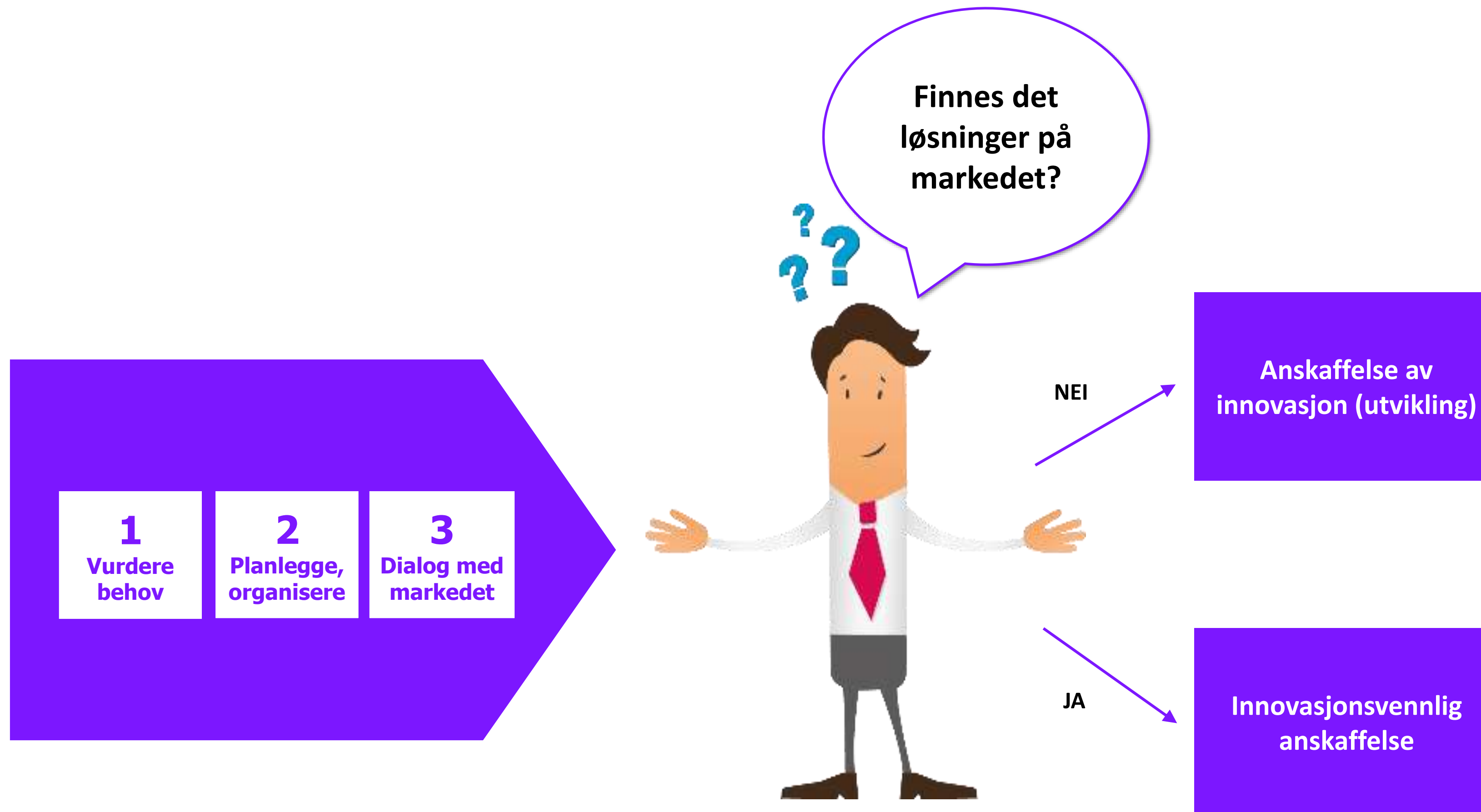
To-dagers kurs med grunnleggende kompetanse på massivtre, byggemetode og visning av konkrete løsninger, bl.a. massivtreprodusenter presenterer seg og sine løsninger. Speed-dating mellom entreprenører/byggmestere og massivtreprodusenter.

Kvalifikasjonskrav: Deltakelse på 2-dagers kurs i massivtre som holdes ilt konkurranseperioden, eller dokumentasjon av minst tilsvarende kompetanse

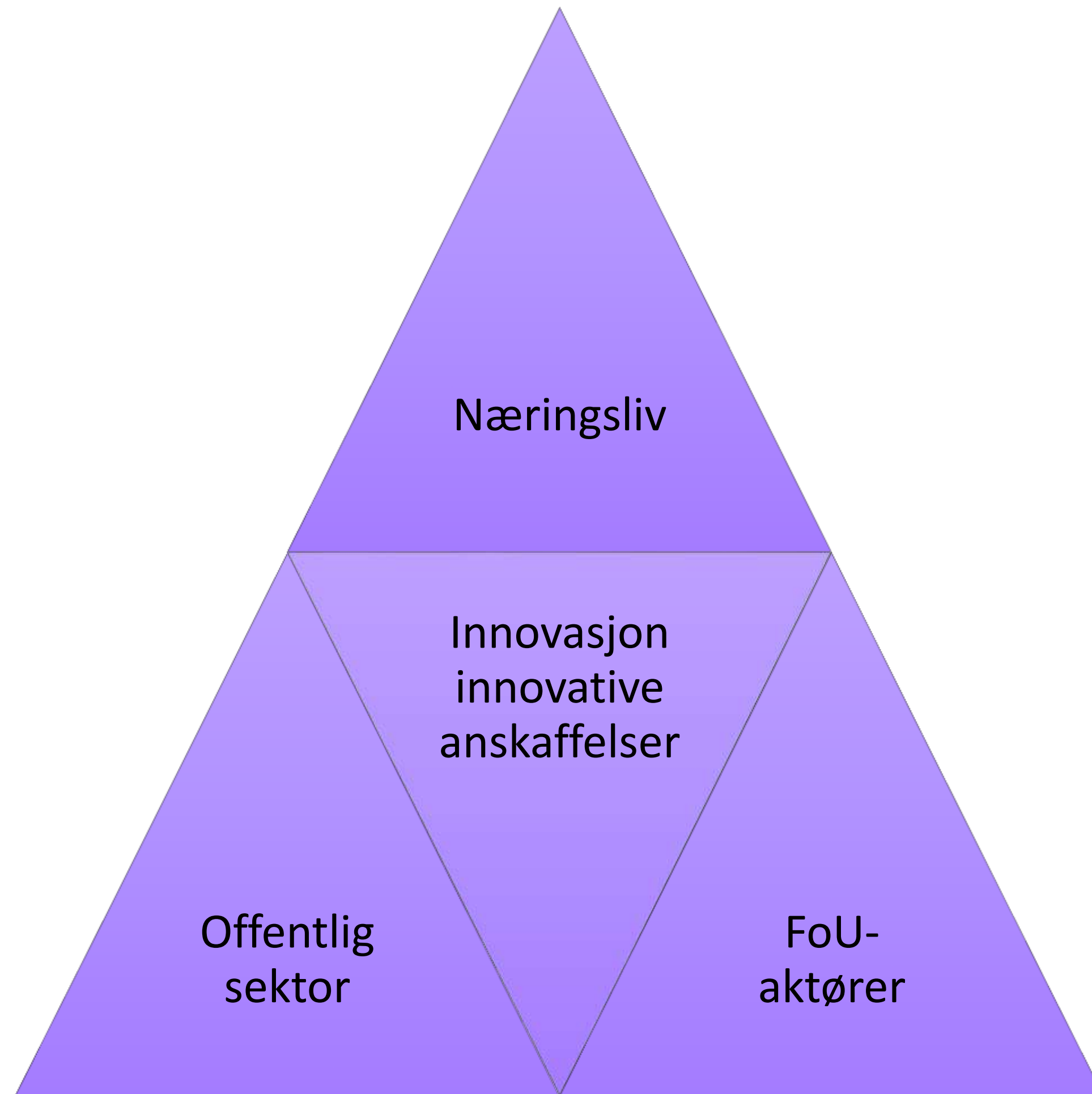

**Innovative anskaffelser
Norges raskeste
innovasjonsmotor**

Hva skjer etter dialog?

Innovative anskaffelser er triple helix i praksis

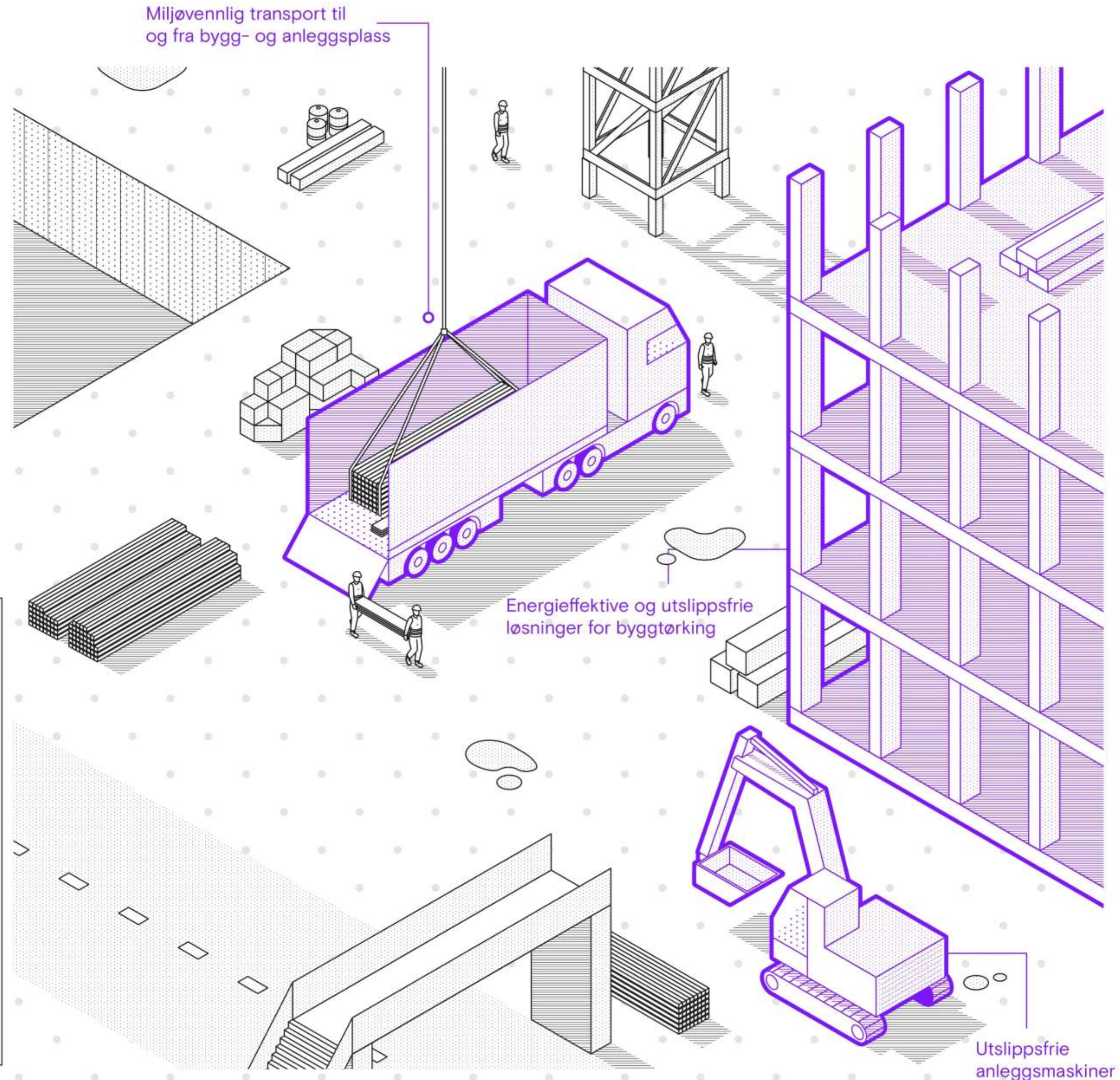
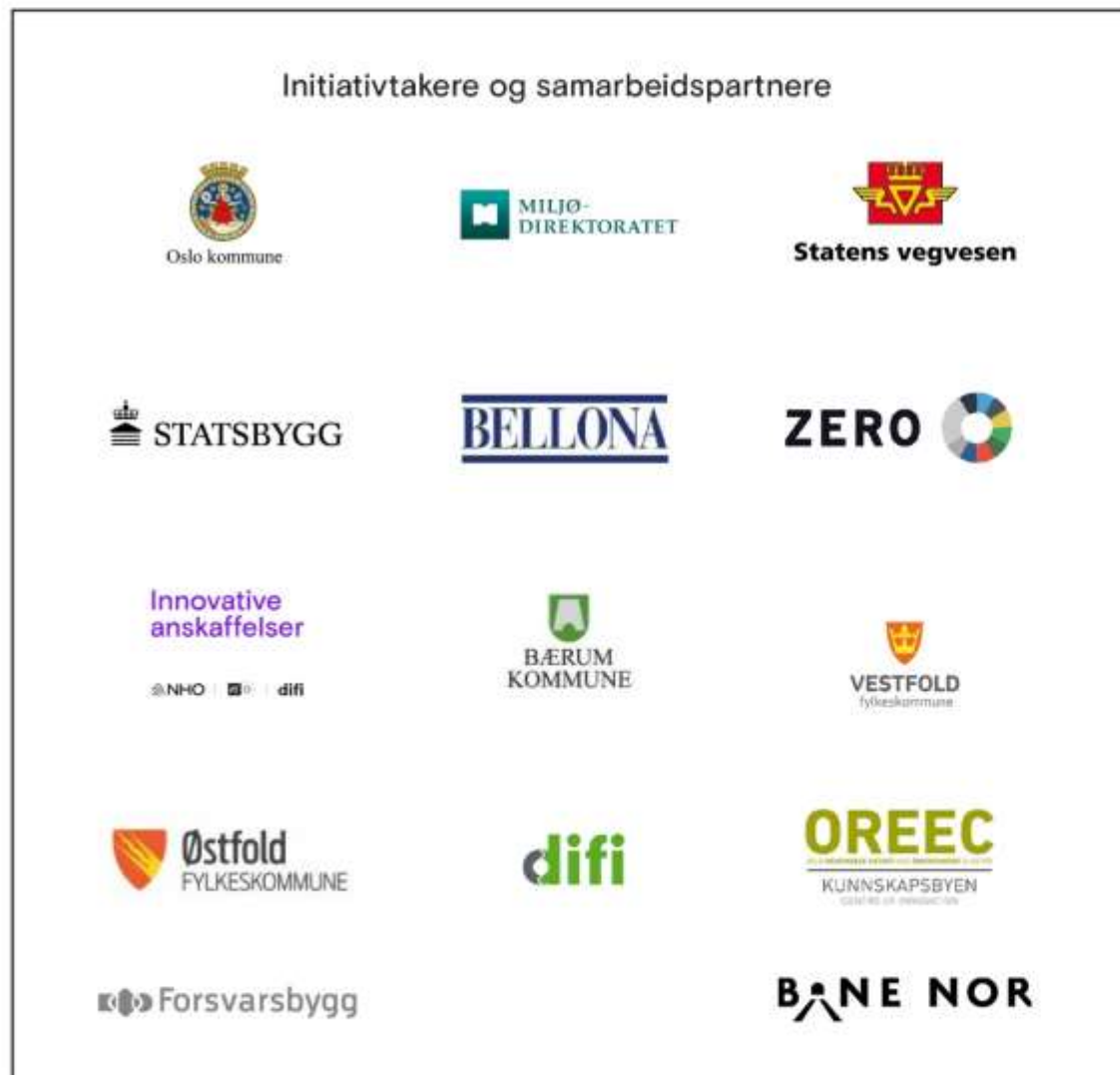
Innovative anskaffelser

NHO | KS | difi

INNOVASJONSLØFT

Utslippsfri bygge- og anleggsplass

Utslippsfrie byggeplasser er innen rekkevidde. Nå går vi videre i dialogen med bygg- og anleggsnæringen for å sammenstrekke oss i riktig retning mot utslippsfri teknologi.

innovativeanskaffelser.no

Fremdrift

Bakgrunn

Oslo kommune utfordret i 2016 leverandørene på fossilfri byggeplass. Nå samler vi flere offentlige utbyggere og strekker oss mot utslippsfritt.

Leverandørkonferanse 15.mai 2017

- møte mellom offentlige utviklere, bransjeorganisasjoner og leverandører for å diskutere veien mot utslippsfrie bygge- og anleggsplasser.

Utviklingsløp

Dialog med relevante leverandører, bransje og utviklere for et felles utviklingsløp slik at kravene kan bli realistiske.

Anskaffelser

Det vil bli utlyst anskaffelser for utslippsfrie bygge- og anleggsplasser etter hvert som markedet er klare for det.

Nasjonale innovasjonsløft

samling av initiativ, spredning av kunnskap

Hva?

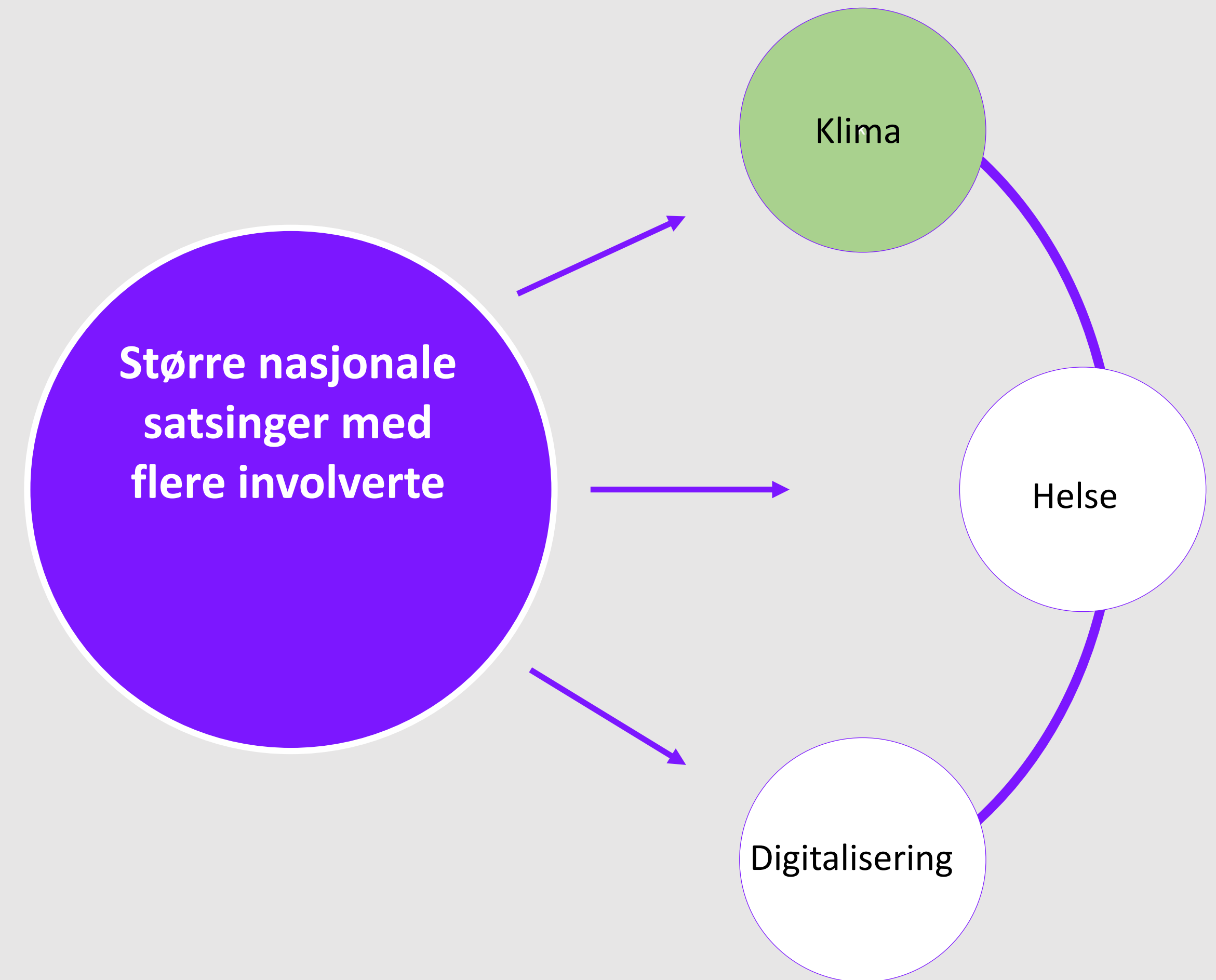
Kraftsamling hvor offentlige virksomheter går sammen om å utforske behovet og mulighetene, samt utfordre markedet til å komme med løsningene

Hvorfor?

Akselerere utviklingstempoet innen klima, helse og digitalisering gjennom å bruke anskaffelser (behov) som innovasjonsmotor (spredning av IOA metode)

Hvordan?

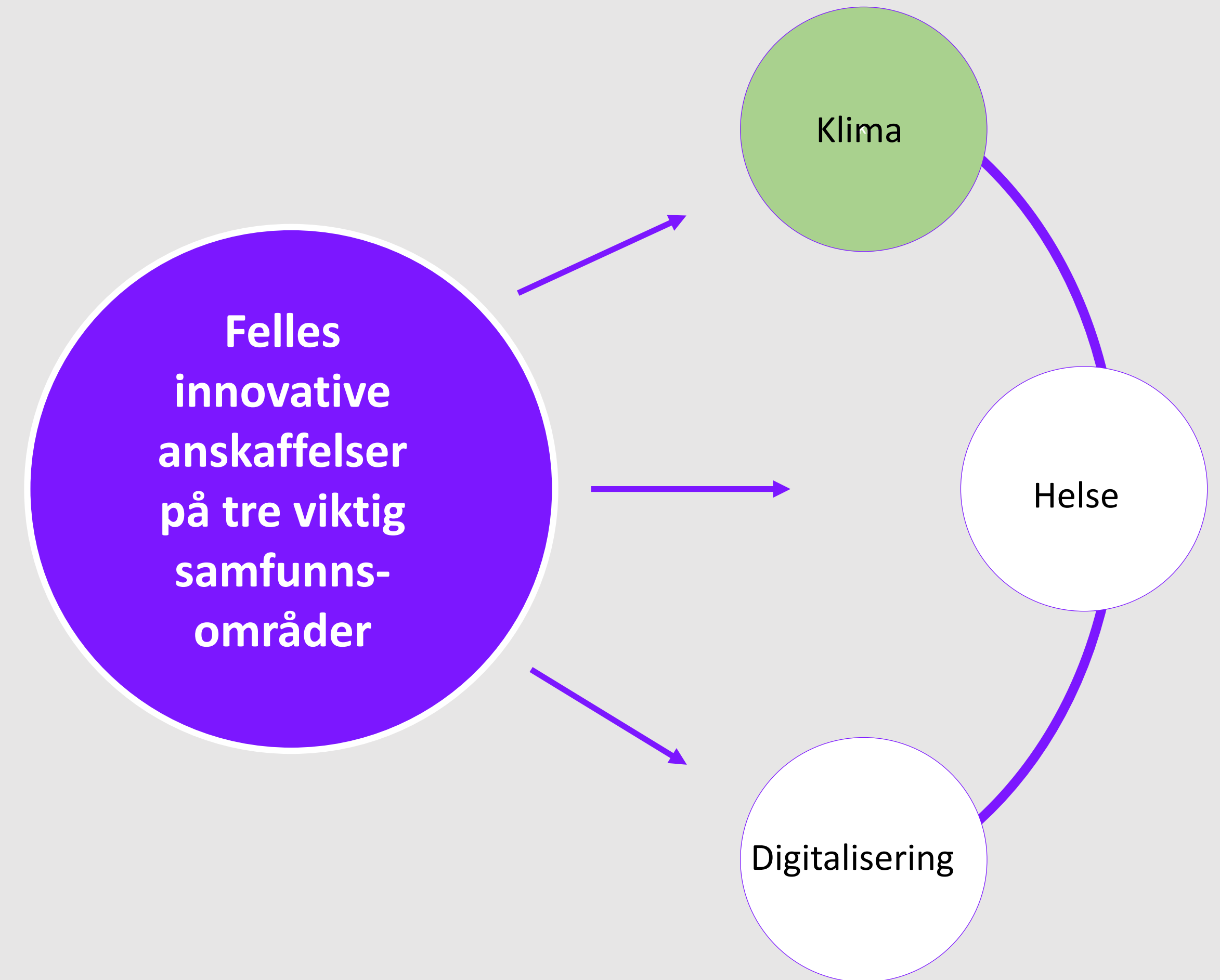
- Idé, forankring og plan
- Møteplasser og dialogaktiviteter
- Koordinert bistand i prosessene
- Læring, kunnskapsdeling og formidling

Kriterier

effekt, eierskap og gjennomføring

- Større innovasjon(er) (wow!)
- Utløsende på nasjonalt nivå
- Tydelig eierskap
- Relevante aktører
- Tid

**6 ganger mer innovasjon
hos leverandører som deltar**

Nye konkurranseprosedyrer og gjennomføringsmodeller som kan fremme innovasjon

- BVP

Best Value Procurement

- IPD

Integrated Project Delivery

- Før-kommersielle anskaffelser
- Innovasjonspartnerskap

Omsorgsbygg tar i bruk ny anskaffelsesmetode

Omsorgsbygg følger i Nye Veiers fotspor og tar i bruk anskaffelsesmetoden Best Value Procurement på flere barnehager.

Byggeindustrien

Publisert: 02.06.2017 16:11. Sist endret: 02.06.2017 16:11.

Anskaffelsen av Munkerud barnehage og Vollebekk barnehage gjøres ved hjelp av anskaffelsesmetodikken Best Value Procurement (BVP).

Metoden er godt gjennomprøvd i både USA og Nederland, og den er benyttet så vidt i Norge, først og fremst av Nye Veier.

- Dette er en metode vi har veldig tro på. Den vil forenkle konkurransen, sikre innovasjon, den sørger for at vi får ut ekspertisen i markedet. Vi vil gjøre hverandre gode, slik at vi får et bedre resultat. Det er en klassisk vann-vinn-situasjon, skisserer juristene som kjører de to anskaffelsene i Omsorgsbygg, Nina Mellem og Ane Torkildsen Nytrøen i en melding.

Hva hindrer oss

- Liten kunnskap om mulighetene og metodikken
- Fra fokus på regelverk til mål og gode løsninger
- Viljen og evnen til innovasjon
 - Ledelsesforankring (innovative ledere) og «politisk risiko»
 - Politiske vedtak om totalentrepriser i bygganskaffelser kan være et hinder
 - Må få mulighet til å drive innovative anskaffelsesprosesser
- Mangel på strategisk forankring
 - Som gjør det mulig å arbeide tverrfaglig og på tvers av etater
 - ...og på tvers av kommuner

- Bli kjent: Oj - har jeg en nabo-kommune?
- Fortell og del – del kunnskap
- Gå sammen om utfordringer, løs dem i fellesskap
- Anskaffe sammen? Kompetanse og utførende
- Hent inn informasjon om markedet sammen, som kommer flere prosjekter til gode
- Vær aktiv utenfor samlingene
- Ei nettverket og påvirk hva det kan brukes til

Nettverk

Innovative anskaffelser

hilde.satertro@nho.no

Prosjektleder Nasjonalt program for leverandørutvikling

innovativeanskaffelser.no